

МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, ТОРГІВЛІ
ТА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ
ІНСТИТУТ ПРОДУКТИВНОСТІ
АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ

УКРАЇНА – ЄС

тенденції торгівлі агропродовольчими
товарами у 2020 році

**Міністерство розвитку економіки, торгівлі
та сільського господарства України**

**Український науково-дослідний інститут
продуктивності агропромислового комплексу**

УКРАЇНА – ЄС

***тенденції торгівлі агропродовольчими
товарами у 2020 році***

(за даними Державної митної служби України)

Київ, 2021

УДК 339:338.439.5](477:4ЄС)

У45

Автори: В. М. Івченко, Г. В. Трофімова, О. Е. Майданюк

Рецензенти: *Т. О. Зінчук*, д.е.н., професор, Житомирський національний агроекологічний університет;

О. М. Файчук, к.е.н., доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування.

Друкується за рішенням вченої ради Українського науково-дослідного інституту продуктивності агропромислового комплексу.

Україна – ЄС: тенденції торгівлі агропродовольчими товарами / [В. М. Івченко, **У45** Г. В. Трофімова та ін.]. – К.:НДІ "Укragропромпродуктивність", 2021. – 32 с.

ISBN 978-617-613-056-7

Науково-аналітичне видання містить інформацію про дослідження стану зовнішньої торгівлі агропродовольчими товарами за УКТ ЗЕД між Україною та країнами Європейського Союзу та Великою Британією. У виданні узагальнено інформацію про обсяги та динаміку експорту – імпорту агропродовольчих товарів, проаналізовано його товарну і географічну структуру, а також використання тарифних квот.

За джерело інформації слугували дані Державної митної служби України, Міністерства сільського господарства США, Європейської Комісії та статистичної служби Європейського Союзу. Запропонований авторами матеріал має науково-практичну цінність, оскільки надається оперативної, з висвітленням комплексної інформації, що ґрунтується на достовірності даних.

Видання розраховане на керівників та фахівців аграрного сектора економіки, спеціалістів сфери державного управління, менеджерів сфери зовнішньоекономічної діяльності, науковців, викладачів вищих навчальних закладів і коледжів, докторантів, магістрів, студентів та усіх хто цікавиться проблемою експортоорієнтованого розвитку і перспективами аграрного сектора.

УДК 339:338.439.5](477:4ЄС)

Без права перевидання. Відтворення або використання матеріалу, що міститься в інформаційному продукті, для освітніх або некомерційних цілей вирішується без отримання попередньої письмової згоди власників авторського права за умови посилання на його повну бібліографічну назву згідно з ДСТУ 8302:2015. Відтворення або використання матеріалу, що міститься в даному інформаційному продукті, для перепродажу, інших комерційних цілей або угод (договорів) на розробку науково-дослідних робіт забороняється без отримання попередньої згоди власників авторського права. Ці умови відносяться і до видань попередніх років. Заявку на отримання такого дозволу слід направляти науково-організаційному відділу НДІ "Укragропромпродуктивність" за адресою: 03035, м. Київ, пл. Солом'янська, 2, або електронною поштою: uapp_god@ukr.net

ISBN 978-617-613-056-7

© Івченко В. М. та ін., 2021

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
Зовнішня торгівля України <i>товарами та послугами</i> з країнами ЄС та Великою Британією.....	5
Країни-лідери ЄС за експортом аграрної продукції на світовий ринок у 2019 році.....	6
Зовнішня торгівля України <i>агропродовольчими товарами</i> з країнами ЄС та Великою Британією.....	7
Товарна структура експорту окремих агропродовольчих товарів з України до країн ЄС та Великої Британії у 2020 році.....	8
Товарна структура імпорту окремих агропродовольчих товарів з країн ЄС та Великої Британії до України у 2020 році.....	8
Найсуттєвіші зміни вітчизняного експорту агропродовольчих товарів до країн ЄС та Великої Британії.....	9
Зернові культури	10
Олійні культури.....	12
Рослинна олія	14
М'ясо та м'ясопродукти	16
Молоко та молокопродукти	18
Риба та рибопродукти.....	20
Овочі свіжі	22
Фрукти свіжі.....	24
Мед, цукор та вироби з нього.....	26
Продукти переробки овочів та фруктів	28
ВИСНОВКИ	30
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	31

ВСТУП

Глобалізація фінансово-економічних процесів та поглиблення міжнародної економічної інтеграції змушують більшість країн адекватно реагувати на зазначені виклики, одним із елементів чого є укладання угод про зону вільної торгівлі або інших угод, які регламентують, зокрема міждержавні економічні, торговельні, інвестиційні відносини.

Поглиблена та всеохоплююча зона вільної торгівлі (ПВЗВТ) є частиною Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом.

Нові можливості доступу до ринку Євросоюзу та запровадження вищих

стандартів виробництва продукції покликані заохотити інвестиції, стимулювання модернізації сільського господарства та покращення умов праці.

Зазначене дослідження ставить за мету провести узагальнений аналіз стану реалізації ПВЗВТ, надати аналітичні та статистичні висновки щодо ефективності дії ПВЗВТ та її впливу на економіку в цілому і сільське господарство зокрема з метою визначення закономірностей, переваг та викликів, що постають в процесі реалізації двосторонньої угоди між Україною та ЄС.

Зовнішня торгівля України товарами та послугами з країнами ЄС та Великою Британією

У 2020 р. ЄС* став головним торговельним партнером України.
Обсяг торгівлі товарами та послугами становив 42,2 млрд дол. США.
Сальдо торгівлі негативне – мінус 5,13 млрд дол. США

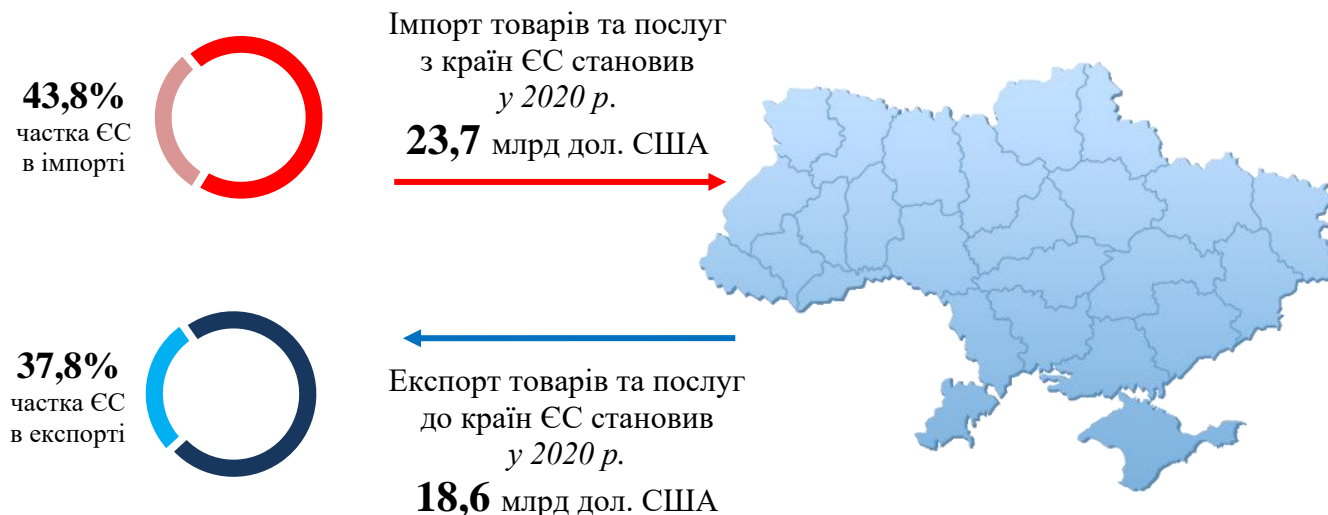
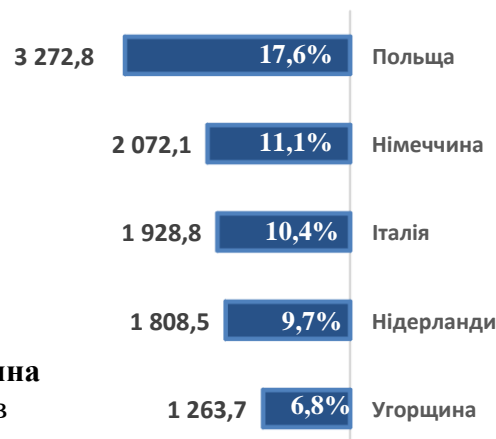

Рис. 1 Зовнішня торгівля України товарами та послугами з країнами ЄС та Великою Британією у 2020 році

ТОП-5 найбільших постачальників товарів та послуг на територію України серед країн ЄС у 2020 році, млн дол. США

ТОП-5 найбільших покупців українських товарів та послуг серед країн ЄС у 2020 році, млн дол. США

У 2020 р. **Польща та Німеччина** головні партнери в торгівлі з Україною (понад 34,0% загального обороту України з ЄС)

* тут і надалі дані по країнах ЄС наведено з урахуванням показників Великої Британії

Країни-лідери ЄС за експортом аграрної продукції на світовий ринок у 2019 році

У 2019 р., експорт агропродовольчих товарів всередині ЄС та між державами-членами та країнами, що не входять до ЄС становив 571,6 млрд євро. Основними постачальниками сільськогосподарської продукції були: Нідерланди, Німеччина, Франція, Іспанія, Італія та Бельгія.

Експорт агропродовольчих товарів, без врахування торгівлі між державами-членами ЄС, у 2019 р. становив 151,0 млрд євро, основні постачальники (Франція, Нідерланди, Німеччина, Італія, Іспанія та Бельгія) – 101,7 млрд євро, інші – 49,2 млрд євро.

Назва країни	Основні групи експортованих агротоварів
Франція	Лідер за обсягом експорту сільськогосподарської продукції в ЄС. Основними товарами, що експортувалися були: зернові культури (пшениця, ячмінь та кукурудза), продукти для дитячого харчування, екстракти солодові, алкогольні напої.
Нідерланди	Переважають в експорті алкогольні та безалкогольні напої (здебільшого пиво та мінеральні води), молочна продукція (сири та вершкове масло), хлібобулочні вироби та екстракти солодові.
Німеччина	Найвагоміші позиції в експорті займають: пиво, соки, молочна продукція, свинина та яловичина.
Італія	Найбільш питому вагу в структурі експорту займають: оливкова олія, макаронні вироби, вино, хлібобулочні та кондитерські вироби.
Іспанія	Основу товарної структури становлять оливкова олія, вино, свинина, овочі, цитрусові тощо
Бельгія	Провідними статтями експорту є алкогольні напої, шоколад, молочні продукти тощо.

Сформовано за даними Eurostat

Зовнішня торгівля України агропродовольчими товарами з країнами ЄС та Великою Британією

у 2020 році

частка ЄС в імпорті Україною товарів АПК

50,4%

у 2020 році

частка ЄС в експорті товарів АПК

29,4%

У 2020 р. експорт продовольчих товарів до країн ЄС зменшився на 10,8% порівняно з 2019 роком

У 2020 р. імпорт продовольчих товарів з країн ЄС зріс на 15,3% порівняно з 2019 роком

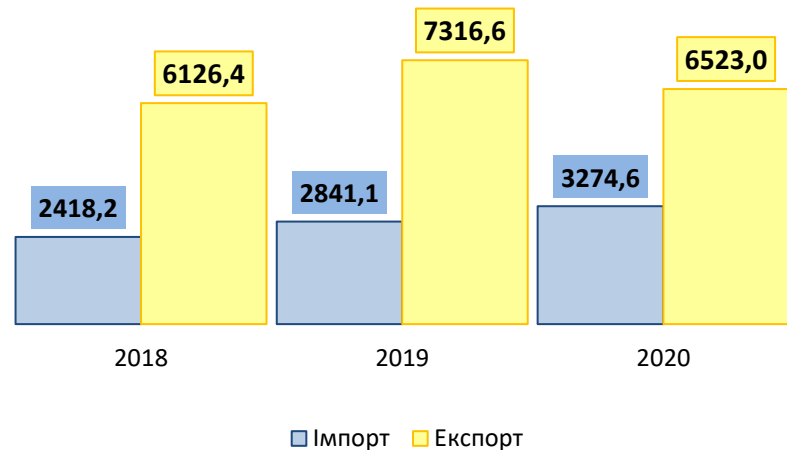

Рис. 1 Динаміка зовнішньої торгівлі України агропродовольчими товарами з країнами ЄС, млн дол. США

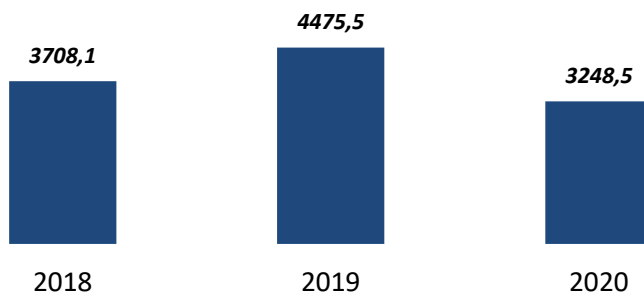

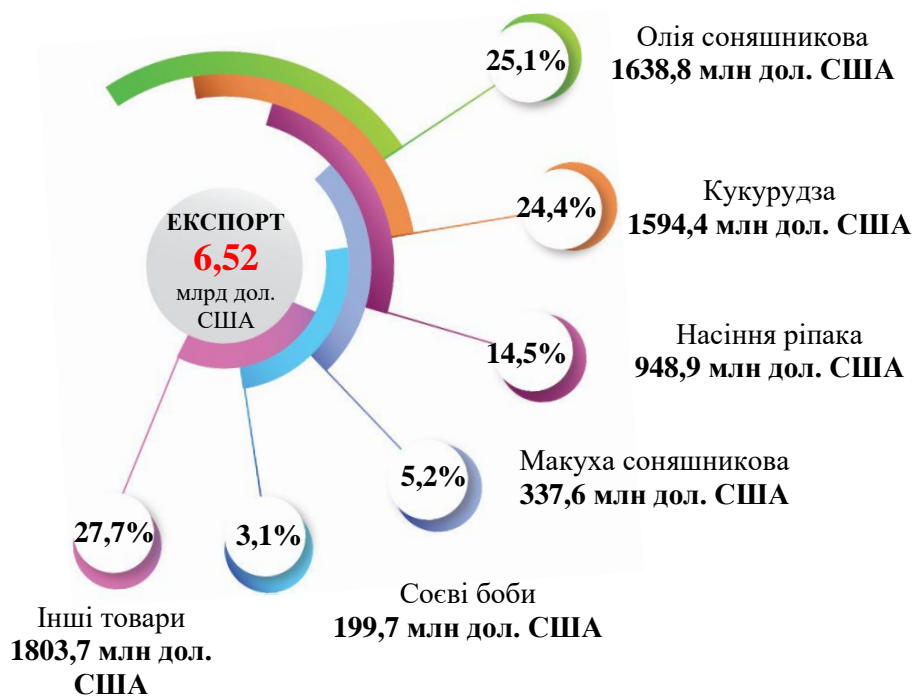
Рис. 2 Динаміка сальдо зовнішньої торгівлі агропродовольчими товарами є країнами ЄС, млн дол. США

У 2020 р. позитивне сальдо зменшилося на 27,4% порівняно з 2019 роком.

- ✓ За даними Eurostat, у 2019 р. Україна експортувала сільськогосподарської продукції до країни ЄС на суму 7,3 млрд євро (5,2% від загальноєвропейського імпорту) та посіла 5-ту позицію після США (8,5%), Бразилії (8,1%), Китаю (5,4%) та Норвегії (5,3%).

Товарна структура експорту окремих агропродовольчих товарів з України до країн ЄС та Великої Британії у 2020 році

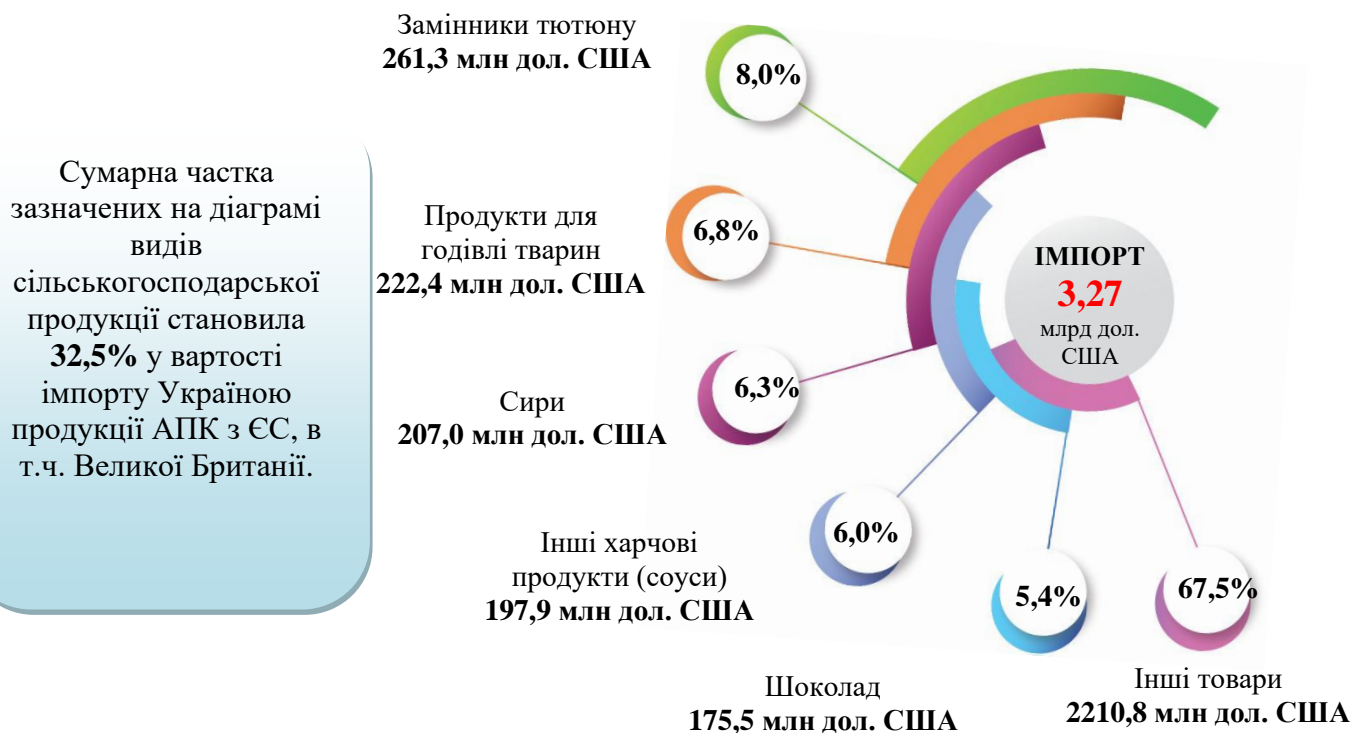
(у грошовому еквіваленті)

Сумарна частка зазначених на діаграмі видів сільськогосподарської продукції становила **72,3%** у вартості експорту Україною продукції АПК до ЄС, в т.ч. Великої Британії.

Товарна структура імпорту окремих агропродовольчих товарів з країн ЄС та Великої Британії до України у 2020 році

(у грошовому еквіваленті)

Сумарна частка зазначених на діаграмі видів сільськогосподарської продукції становила **32,5%** у вартості імпорту Україною продукції АПК з ЄС, в т.ч. Великої Британії.

Найсуттєвіші зміни вітчизняного експорту агропродовольчих товарів до країн ЄС та Великої Британії

У 2020 р. порівняно з 2019 р., зросли обсяги реалізації агропродовольчих товарів до Румунії, Великої Британії та Польщі, натомість зменшення продажів зафіксовано до Іспанії, Бельгії та Німеччини.

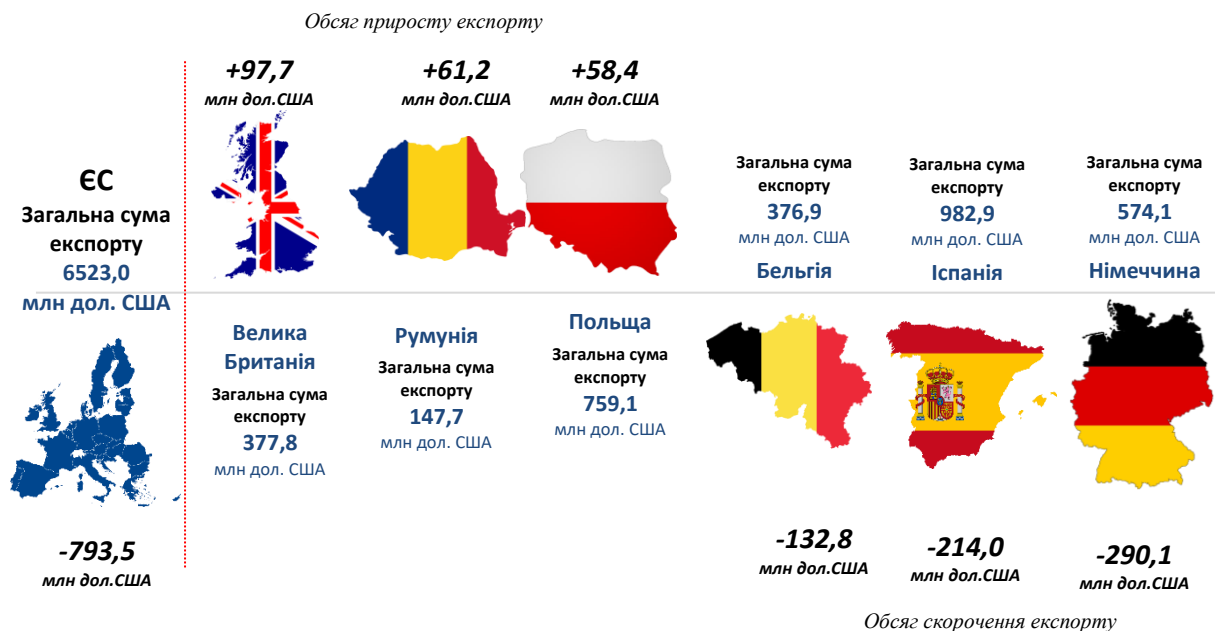

Рис. 3 Країни, до яких український експорт зростав/знижувався найсуттєвіше у 2020 р., порівняно з 2019 роком

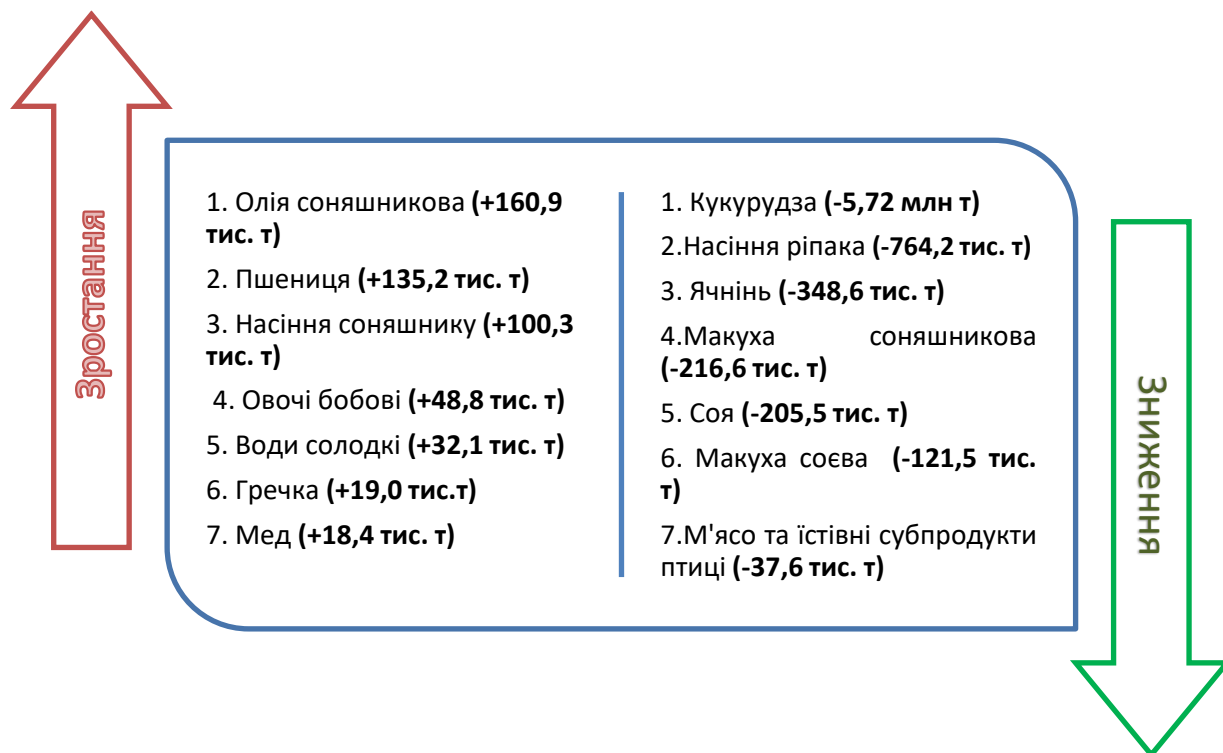
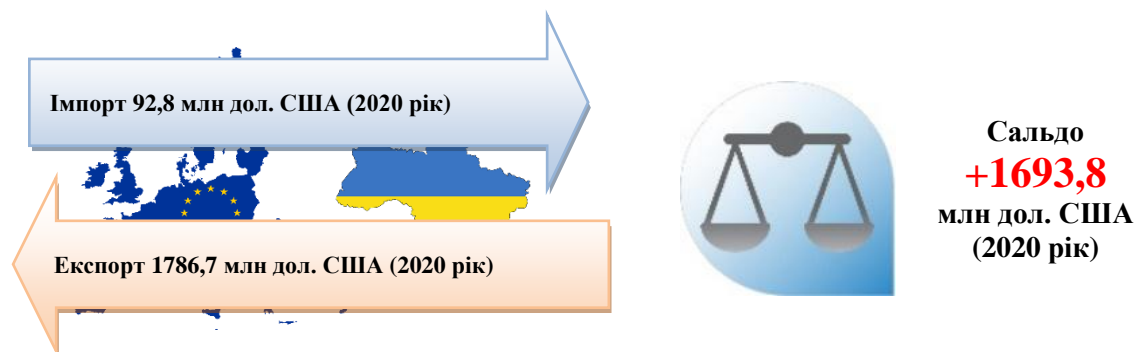

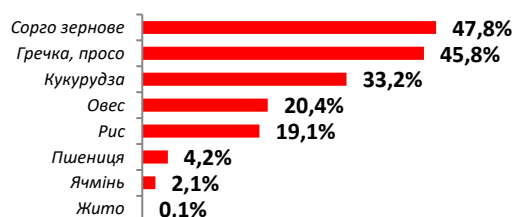
Рис. 3 Зростання/зниження обсягів експорту товарів вітчизняного виробництва у 2020 р., порівняно з 2019 роком

Зернові культури

Частка експорту зернових культур до країн ЄС та Великої Британії від загальних обсягів українського експорту

У 2020 р. **19,0%** становить частка країн ЄС у структурі українського експорту зернових культур

Динаміка зовнішньої торгівлі зерновими культурами з ЄС та Великою Британією, тис. дол. США

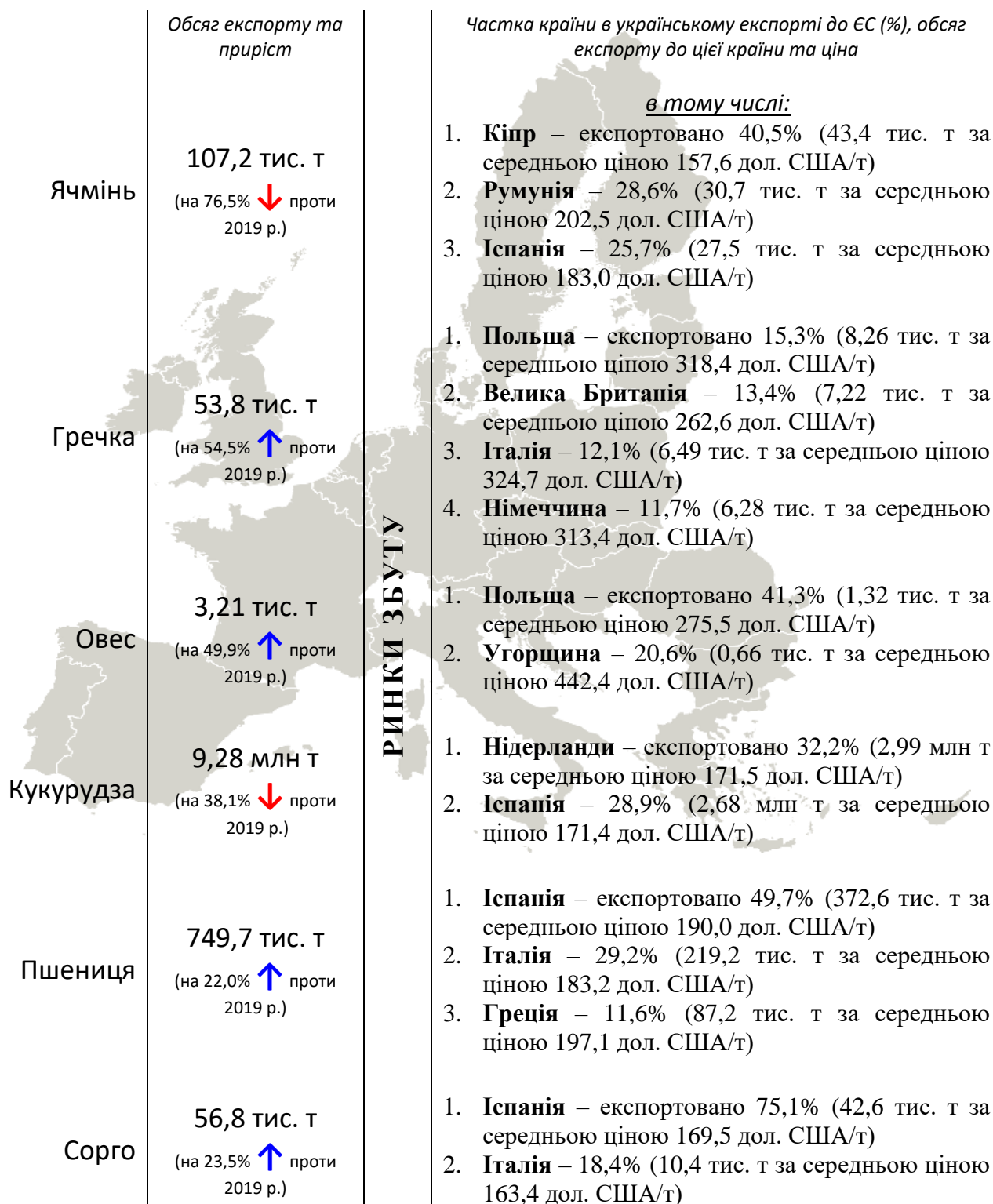
Культура	Імпорт		Зміна 2020 р. до 2019 р.	Експорт		Зміна 2020 р. до 2019 р.
	2020 р.	2019 р.		2020 р.	2019 р.	
Пшениця	1 855	1 867	-0,6%	146 174	115 964	+26,1%
Жито	1 179	1 003	+17,5%	3	732	-99,6%
Ячмінь	810	779	+4,0%	19 066	75 908	-74,9%
Овес	26	27	-3,7%	1 156	732	+57,9%
Кукурудза	86 558	113 248	-23,6%	1 594 419	2 411 309	-33,9%
Рис	1 412	454	+3,1 раз	522	715	-27,0%
Сорго	200	173	+15,6%	9 794	12 434	-21,2%
Гречка	780	161	+4,8 раз	15 522	11 485	+35,2%
ВСЬОГО	92 820	117 712	-21,1%	1 786 656	2 629 279	-32,0%

Обсяг експортних тарифних квот та ставки ввізного мита в рамках ПВЗВТ

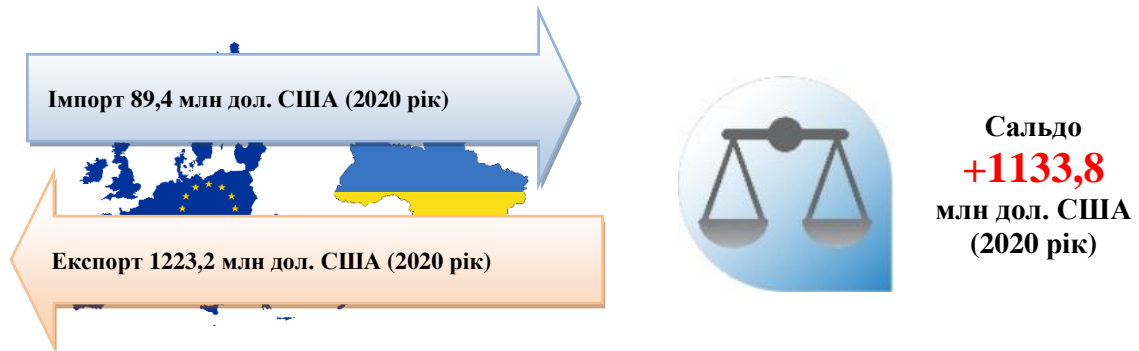
Продукт	Обсяг тарифної квоти	Ставка ввізного мита ЄС	Обсяг квоти на 2020 р.
Пшениця	950 тис. т – 1 млн т (2017 – 2021 рр.) Додатково 650 тис. т (2018 – 2021 рр.)	95,0 євро/1000 кг - базова ставка; 12,0 євро/1000 кг - знижена ставка; 0% - в межах тарифної квоти	1055 тис. т
Ячмінь	250 тис. т – 350 тис. т (2017 – 2021 рр.) Додатково 325 тис. т (2018 – 2021 рр.)	93,0 євро/1000 кг - базова ставка; 0% - в межах тарифної квоти	655 тис. т
Кукурудза	400 тис. т – 650 тис. т (2017 – 2021 рр.) Додатково 625 тис. т (2018 – 2021 рр.)	94,0 євро/1000 кг - базова ставка; 0% - в межах тарифної квоти	1225 тис. т
Овес	4 тис. т (2017 – 2021 рр.) Додатково 4 тис. т (2018 – 2021 рр.)	89,0 євро/1000 кг - базова ставка; 0% - в межах тарифної квоти	8 тис. т

- ✓ **Імпорт.** Україна імпортує з ЄС невелику кількість зернових культур як насіннєвий матеріал. У 2020 р. основними постачальниками зернових культур до України були Угорщина, Франція, Румунія, Польща, Німеччина, Італія та Австрія тощо.

Обсяг експорту Україною зернових культур та основні ринки збуту серед країн ЄС, 2020 року

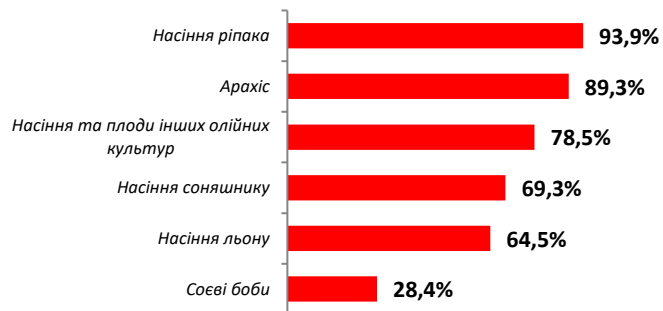

Олійні культури

Частка експорту олійних культур до країн ЄС та Великої Британії від загальних обсягів українського експорту

У 2020 р. **68,0%**
становить частка країн
ЄС у структурі
українського експорту
олійних культур

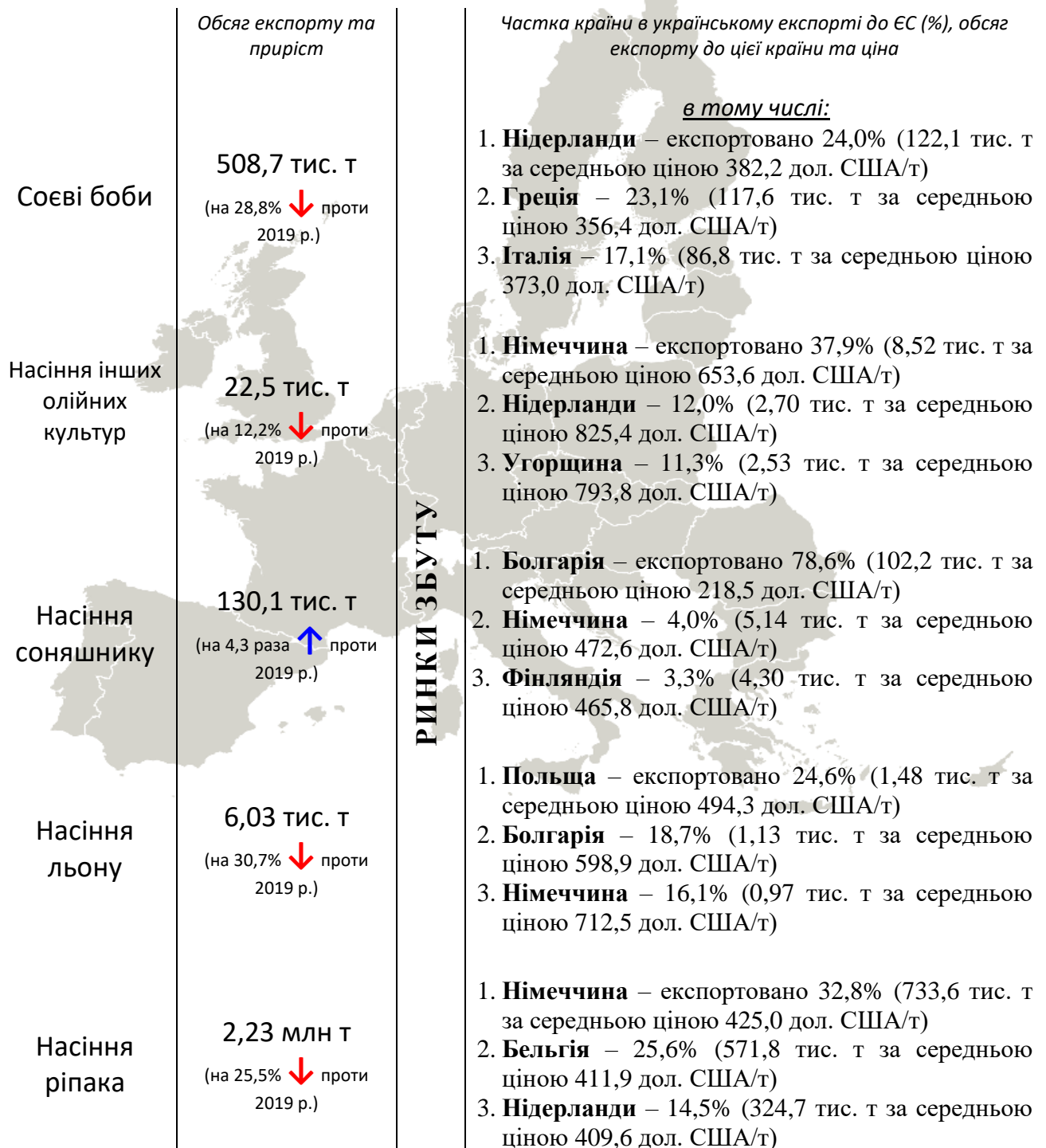

Динаміка зовнішньої торгівлі олійними культурами з ЄС та Великою Британією,
тис. дол. США

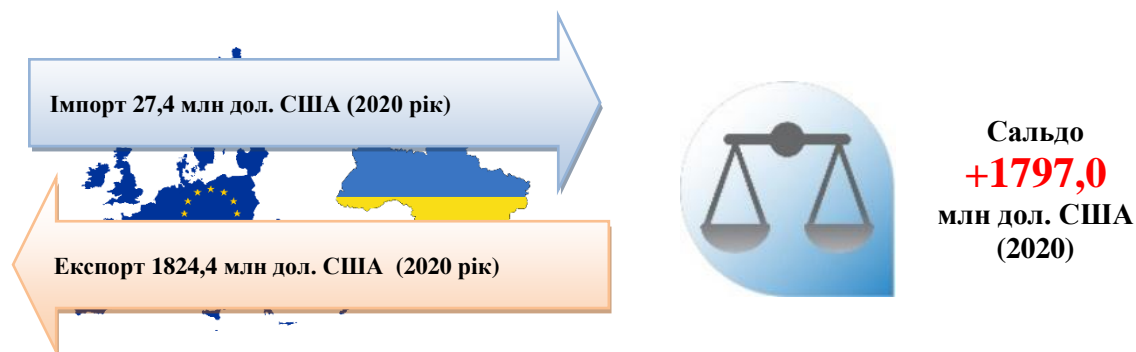
	Імпорт		Зміна 2020 р. до 2019 р.	Експорт		Зміна 2020 р. до 2019 р.
	2020 р.	2019 р.		2020 р.	2019 р.	
Соеві боби	410	513	-20,1%	199 671	248 615	-19,7%
Арахіс	15	-	+15 тис. дол. США	144	126	+14,3%
Насіння льону	16	47	-66,0%	3 572	4 840	-26,2%
Насіння ріпака	34 417	37 075	-7,2%	948 888	1 220 371	-22,2%
Насіння соняшнику	49 832	59 174	-15,8%	47 545	14 354	+3,3 рази
Насіння інших олійних культур (кунжуту, гірчиці, сафлору тощо)	4 705	7 278	-35,4%	23 408	25 944	-9,8%
ВСЬОГО	89 395	104 087	-14,1%	1 223 228	1 514 250	-19,2%

- ✓ **Імпорт.** Україна імпортує з ЄС невелику кількість олійних культур як насіннєвий матеріал. У 2020 р. основними постачальниками олійних культур до України були Польща, Франція, Іспанія, Німеччина, Угорщина, Румунія, Португалія тощо.

**Обсяг експорту Україною олійних культур та основні ринки збуту серед країн ЄС,
2020 року**

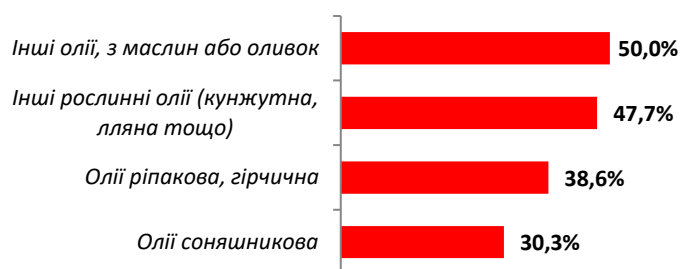

Рослинна олія

Частка експорту рослинної олії до країн ЄС та Великої Британії від загальних обсягів українського експорту

У 2020 р. **32,1%**
становить частка країн
ЄС у структурі
українського експорту
рослинних олій

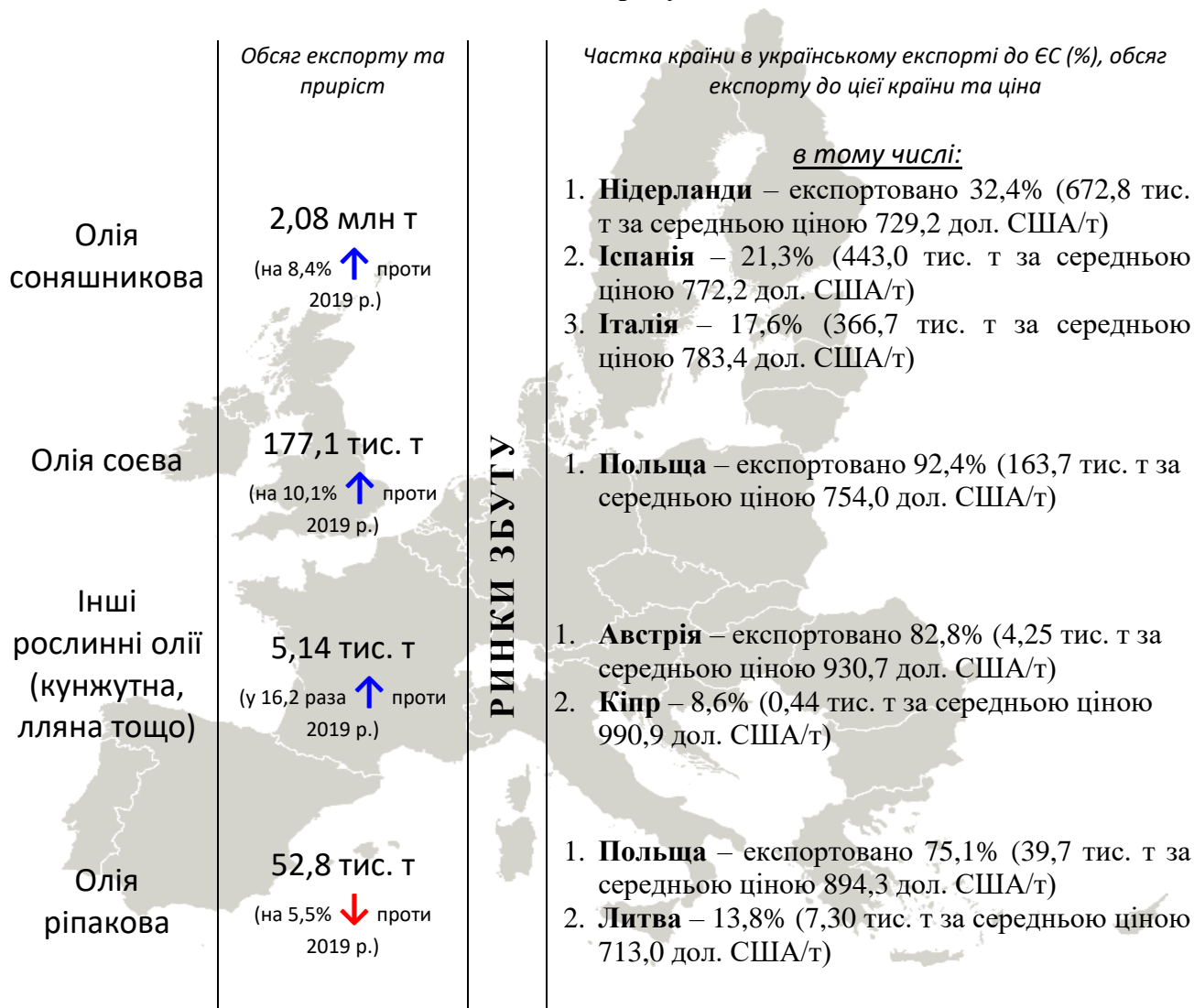

Динаміка зовнішньої торгівлі рослинною олією з ЄС та Великою Британією,
тис. дол. США

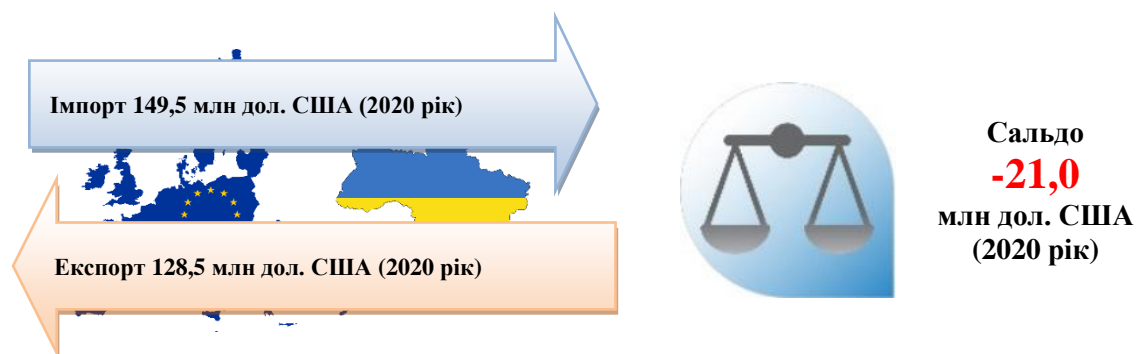
Культура	Імпорт		Зміна 2020 р. до 2019 р.	Експорт		Зміна 2020 р. до 2019 р.
	2020 р.	2019 р.		2020 р.	2019 р.	
Олія соєва	108	81	+33,3%	133 347	103 291	+29,1%
Олія арахісова	36	7	+5,1 раз	1	1	На рівні минулого року
Олія оливкова	15 136	11 072	+36,7%	1	48	-48 тис. дол. США
Інші олії, з маслин або оливок	1 432	827	+73,2%	4	10	-60,0%
Олія пальмова	2 046	2 013	+1,6%	5	-	+5 тис. дол. США
Олія соняшникова	178	84	+2,1 раз	1 638 777	1 382 347	+18,6%
Олія кокосова	2 405	2 748	-12,5%	1	-	+1 тис. дол. США
Олії ріпакова, гірчична	2 830	2 322	+21,9%	45 333	45 192	+0,3%
Інші рослинні олії (кунжутна, лляна тощо)	3 193	2 842	+12,4%	6 903	2 064	+3,3 раз
ВСЬОГО	27 364	21 996	+24,4%	1 824 372	1 532 953	+19,0%

- ✓ **Імпорт.** Україна завозить оливкову олію з Іспанії, Італії та Греції, пальмову – із Швеції та Бельгії, ріпакову – із Польщі та Чехії.

Обсяг експорту Україною рослинної олії та основні ринки збуту серед країн ЄС, 2020 року

М'ясо та м'ясопродукти

Частка імпорту м'яса та м'ясопродуктів із країн ЄС та Великої Британії від загальних обсягів українського імпорту

У 2020 р. **90,6%** становить частка країн ЄС у структурі українського імпорту м'яса та м'ясопродуктів

Обсяг експортних тарифних квот та ставки ввізного мита в рамках ПВЗВТ

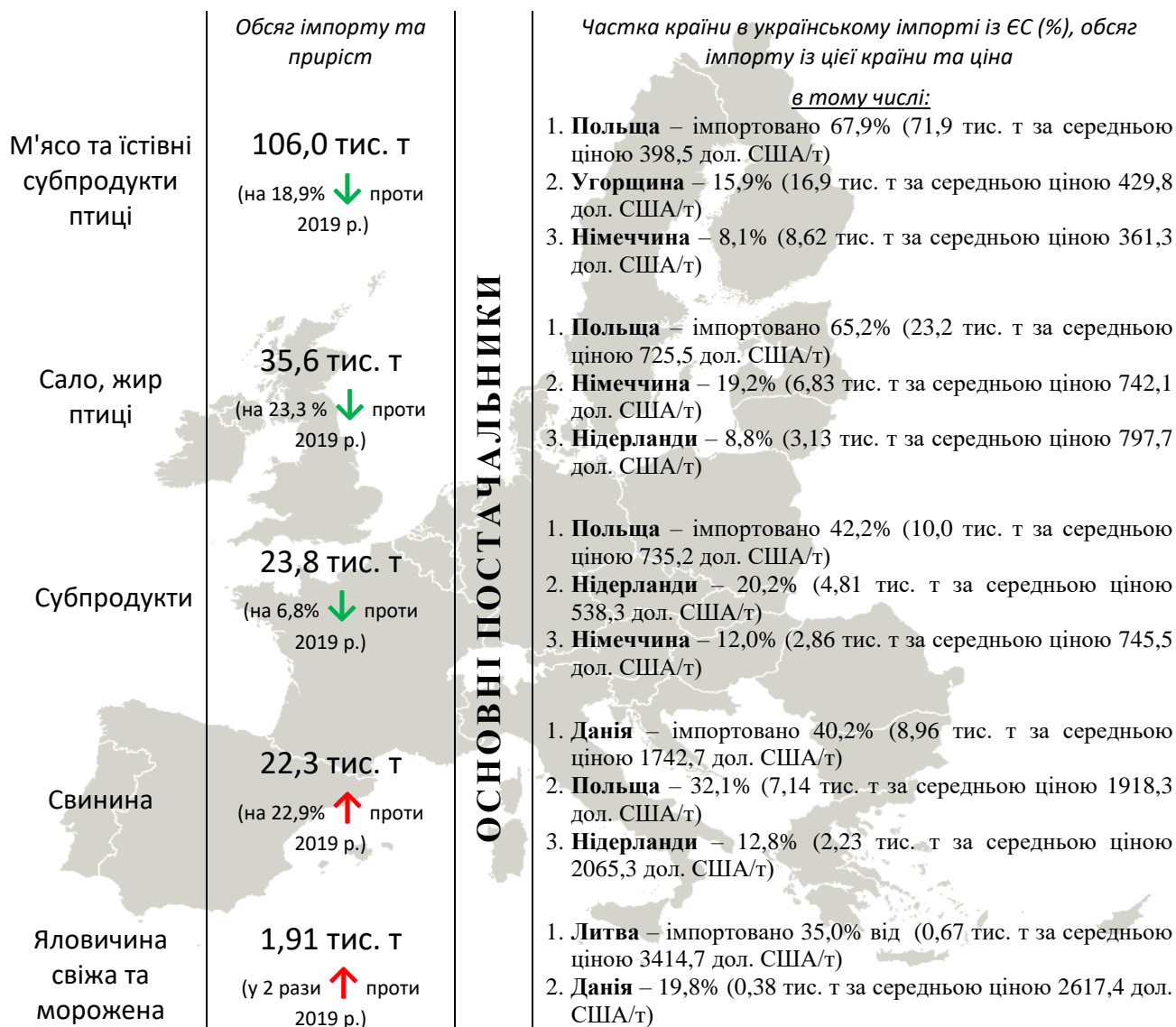
Продукт	Обсяг квоти на 2020 р.	Ставка ввізного мита ЄС	Загальний експорт до країн ЄС у 2020 р.
М'ясо та їстівні субпродукти птиці	69,2 тис. т	17,9 – 35,8 євро/100 кг - залежно від видів продукції, 0% - в межах тарифної квоти	77,1 тис. т
Свинина	20 тис. т	26,8 – 86,9 євро/100 кг - залежно від видів продукції, 0% - в межах тарифної квоти	15 тонн
Яловичина	12 тис. т	12,8 – 303,4 євро/100 кг - залежно від видів продукції, 0% - в межах тарифної квоти	4 тонни
Баранина	2,1 тис. т	12,8 – 311,8 євро/100 кг - залежно від видів продукції, 0% - в межах тарифної квоти	-

- ✓ **Експорт.** М'ясо птиці – один з основних товарів у структурі експорту української агропродукції до ЄС. У 2020 р. експорт становив 77,1 тис. т, що на 32,7% менше ніж у 2019 році. Основними імпортерами вітчизняного м'яса та субпродуктів птиці серед країн ЄС у 2020 р. були Нідерланди – 53,0 тис. т (середня ціна – 1706,2 дол. США/т) та Словаччина – 16,8 тис. т (середня ціна – 1509,1 дол. США/т), частка яких становить відповідно 68,7% та 21,8% від обсягів українського експорту до ЄС.

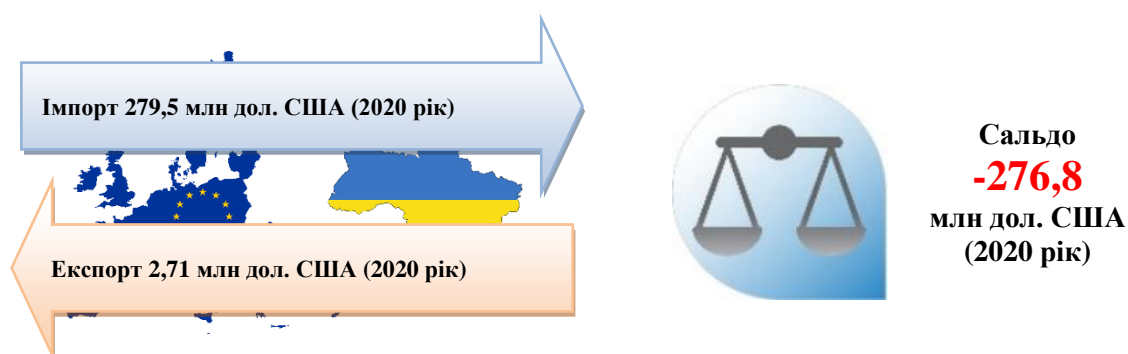
Динаміка зовнішньої торгівлі м'ясом та м'ясопродуктами з ЄС та Великою Британією, тис. дол. США

Культура	Імпорт		Зміна 2020 р. до 2019 р.	Експорт		Зміна 2020 р. до 2019 р.
	2020 р.	2019 р.		2020 р.	2019 р.	
М'ясо ВРХ свіже або охолоджене	2 783	592	+4,7 рази	15	23	-34,8%
М'ясо ВРХ морожене	4 499	3 027	+48,6%	13	10	+30,0%
Свинина	43 882	35 086	+25,1%	95	95	<i>на рівні минулого року</i>
Субпродукти	16 765	17 434	-3,8%	7	4	+75,0%
М'ясо та їстівні субпродукти птиці	43 540	51 780	-15,9%	128 219	194 786	-34,2%
Сало, жир птиці	26 170	31 764	-17,6%	16	1	+16 разів
Солонина	11 756	7 173	+63,9%	90	3 266	-97,2%
ВСЬОГО	149 502	146 868	+1,8%	128 460	198 190	-35,2%

Імпорт та основні постачальники м'яса та м'ясопродуктів до України у 2020 році

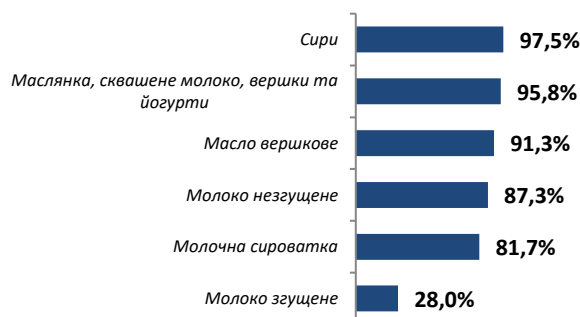

Молоко та молокопродукти

Частка імпорту молока та молокопродуктів із країн ЄС та Великої Британії від загальних обсягів українського імпорту

У 2020 р. **93,9%**
становить частка країн
ЄС у структурі
українського імпорту
молока та
молокопродуктів

Обсяг експортних тарифних квот та ставки ввізного мита в рамках ПВЗВТ

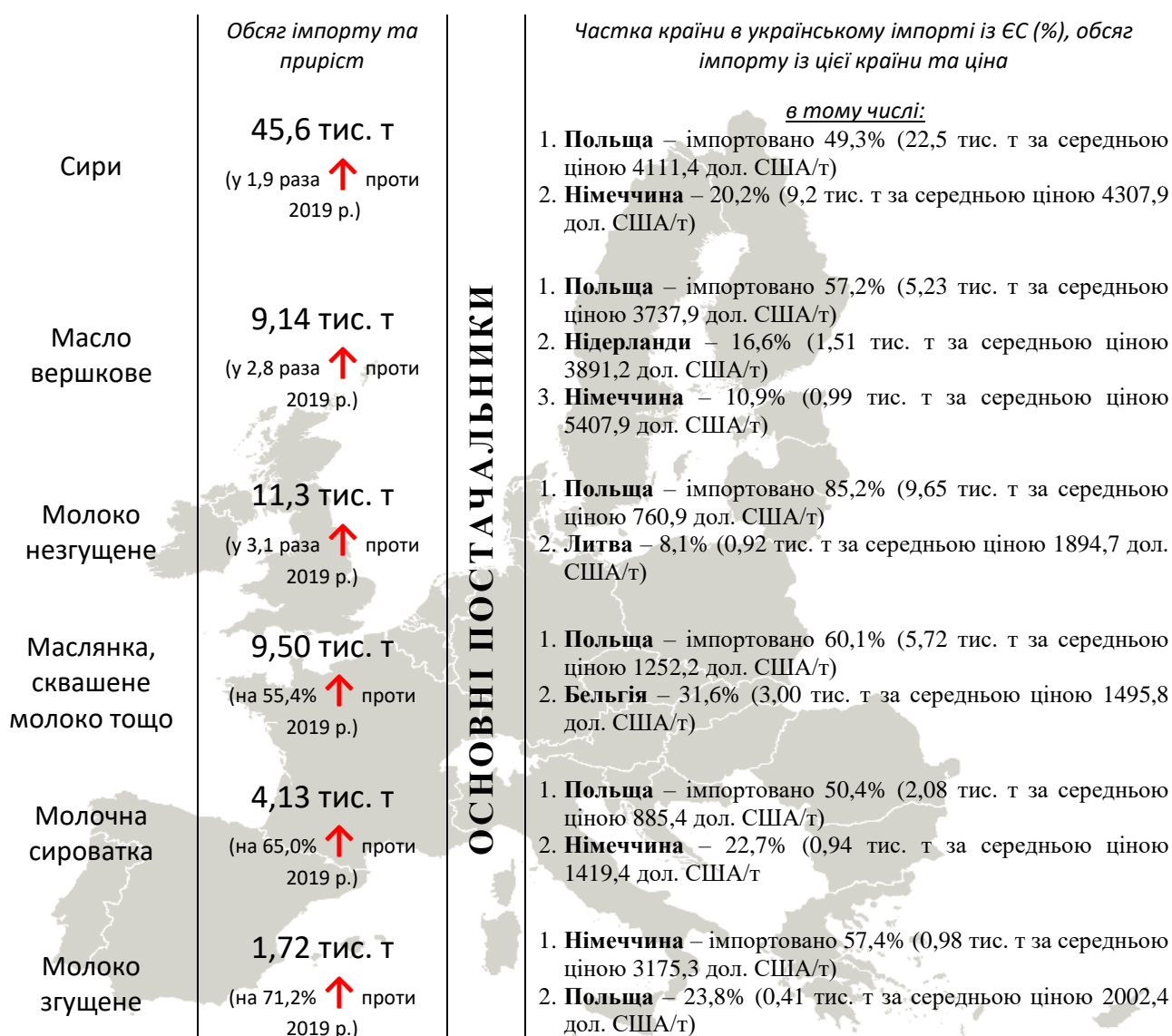
Продукт	Обсяг квоти на 2020 р.	Ставка ввізного мита ЄС
Молоко згущене	9,6 тис. т	12,9 – 22,7 євро/100 кг – базова та знижена ставки; 0% - в межах тарифної квоти
Сухе молоко	4,3 тис. т	47,5 – 167,2 євро/100 кг – базова та знижена ставки; 0% - в межах тарифної квоти
Масло вершкове	2,7 тис. т	189,6 – 231,3 євро/100 кг – базова та знижена ставки; 0% - в межах тарифної квоти
Перероблені молочні продукти	2 тис. т	8,3 – 168,8 євро/100 кг – базова та знижена ставки; 0% - в межах тарифної квоти

- ✓ **Експорт.** Україна експортує невеликі партії молокопродуктів до ЄС. У 2020 р. обсяги експорту маслянки, сквашеного молока тощо становили 562 т (переважно до Польщі), що на 41,8% менше ніж у 2019 р., обсяги молочної сироватки – 260 т (до Польщі), що на 51,8% менше, обсяги молока згущеного – 777 т (до Данії, Польщі та Нідерландів), що на 42,2% менше.

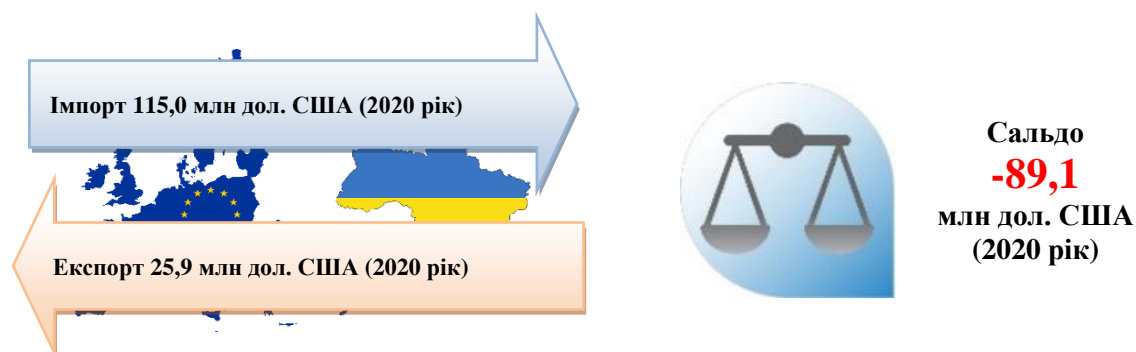
Динаміка зовнішньої торгівлі молоком та молокопродуктами з ЄС та Великою Британією, тис. дол. США

Культура	Імпорт		Зміна 2020 р. до 2019 р.	Експорт		Зміна 2020 р. до 2019 р.
	2020 р.	2019 р.		2020 р.	2019 р.	
Молоко незгущене	10 715	3 544	+3 рази	39	1 127	-96,5%
Молоко згущене	5 005	2 642	+1,9 рази	1 885	3 157	-40,3%
Маслянка, вершки, йогурти тощо	13 423	8 984	+49,4%	506	773	-34,5%
Молочна сироватка	6 180	4 590	+34,6%	214	412	-48,1%
Масло вершкове	37 224	15 530	+2,4 рази	35	7 179	-99,5%
Сири	206 961	107 869	+1,9 рази	32	39	-17,9%
ВСЬОГО	279 508	143 159	+2 рази	2 711	12 687	-78,6%

Імпорт та основні постачальники молока та молокопродуктів до України у 2020 році

Риба та рибопродукти

Частка імпорту риби та рибопродуктів із країн ЄС та Великої Британії від загальних обсягів українського імпорту

У 2020 р. **16,9%** становить частка країн ЄС у структурі українського імпорту риби та рибопродуктів

Динаміка зовнішньої торгівлі рибою та рибопродуктами з ЄС та Великою Британією, тис. дол. США

Культура	Імпорт		Зміна 2020 р. до 2019 р.	Експорт		Зміна 2020 р. до 2019 р.
	2020 р.	2019 р.		2020 р.	2019 р.	
Риба жива	50	50	на рівні минулого року	-	-	-
Риба свіжа або охолоджена	7 700	7 253	+6,2%	5	3	+66,7%
Риба морожена	87 933	93 223	-5,7%	646	557	+16,0%
Філе рибне	8 499	8 000	+6,2%	20 491	21 635	-5,3%
Риба сушена, солонa, копчена	1 867	1 800	+3,7%	1 378	794	+73,6%
Ракоподібні	3 863	1 681	+2,2 разa	1 453	1	+1 452 тис. дол. США
Молюски	5 083	5 384	-5,6%	1 922	713	+2,7 разa
ВСЬОГО	115 009	117 397	-2,0%	25 895	23 703	+9,2%

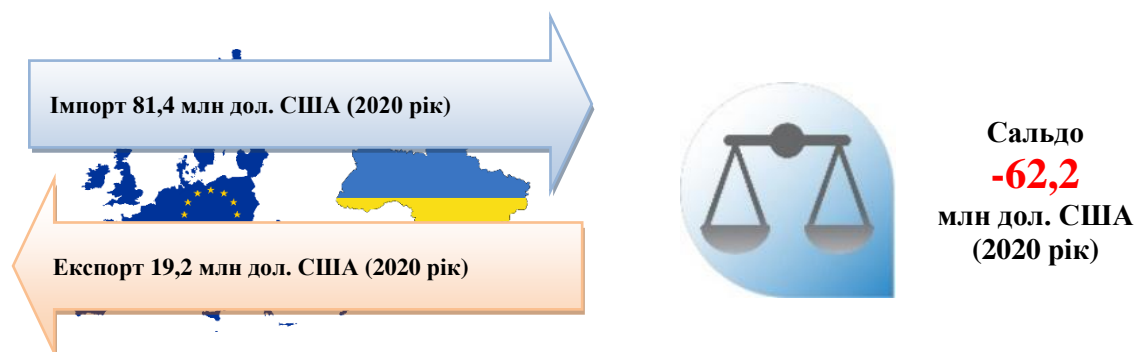
- ✓ **Експорт.** Україна здебільшого експортує до ЄС рибу морожену, рибне філе та інше м'ясо риб (лосось, тріска, сом, судак), равлики. У 2020 р. обсяги експорту риби мороженої становили 289 т (найбільше до Угорщини та Німеччини), рибного філе – 3213 т (Німеччини, Данії, Нідерландів, Литви), риби сушеної – 271 т (Данії, Німеччини, Естонії) та молюсків – 605 т (Литви, Іспанії та Польщі).

Імпорт та основні постачальники риби та рибопродуктів до України у 2020 році

	Обсяг імпорту та приріст	Частка країни в українському імпорті із ЄС (%), обсяг імпорту із цієї країни та ціна
Риба морожена	88,0 тис. т (на 6,2% ↓ проти 2019 р.)	<p style="text-align: center;"><u>в тому числі:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Естонія – імпортовано 35,8% (31,5 тис. т за середньою ціною 418,1 дол. США/т) 2. Іспанія – 19,2% (16,9 тис. т за середньою ціною 1616,9 дол. США/т) 3. Латвія – 16,2% (14,2 тис. т за середньою ціною 403,2 дол. США/т)
Філе рибне	3,98 тис. т (на 10,5% ↓ проти 2019 р.)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Литва – імпортовано 31,2% (1,24 тис. т за середньою ціною 1489,2 дол. США/т) 2. Велика Британія – 21,5% (0,86 тис. т за середньою ціною 1692,8 дол. США/т) 3. Франція – 13,8% (0,55 тис. т за середньою ціною 4118,2 дол. США/т)
Риба сушена, копчена	1,01 тис. т (на 21,8% ↓ проти 2019 р.)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Велика Британія – імпортовано 75,4% (0,76 тис. т за середньою ціною 1425,2 дол. США/т) 2. Литва – 9,6% (0,09 тис. т за середньою ціною 4814,4 дол. США/т)
Риба свіжа або охолоджена	1,45 тис. т (на 13,5% ↑ проти 2019 р.)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Данія – імпортовано 49,7% (0,72 тис. т за середньою ціною 3706,0 дол. США/т) 2. Італія – 16,8% (0,24 тис. т за середньою ціною 6237,7 дол. США/т) 3. Німеччина – 11,4% (0,17 тис. т за середньою ціною 3632,5 дол. США/т)
Молюски	0,89 тис. т (на 8,4% ↓ проти 2019 р.)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Франція – імпортовано 48,8% (0,44 тис. т за середньою ціною 6399,1 дол. США/т) 2. Ірландія – 18,8% (0,17 тис. т за середньою ціною 4940,5 дол. США/т) 3. Нідерланди – 17,3% (0,15 тис. т за середньою ціною 5167,7 дол. США/т)

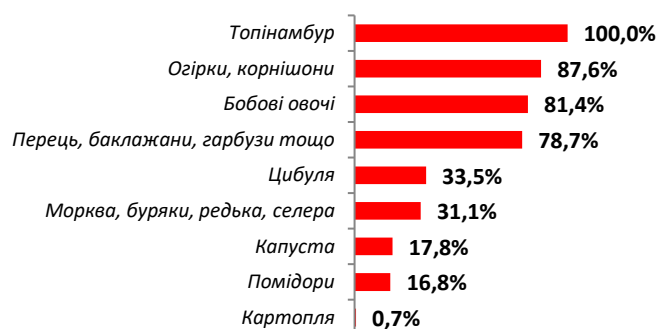
ОСНОВНІ ПОСТАЧАЛЬНИКИ

Овочі свіжі

Частка експорту овочів до країн ЄС та Великої Британії від загальних обсягів українського експорту

У 2020 р. **65,5%**
становить частка країн
ЄС у структурі
українського експорту
свіжих овочів

Динаміка зовнішньої торгівлі овочами з ЄС та Великою Британією, тис. дол. США

Культура	Імпорт		Зміна 2020 р. до 2019 р.	Експорт		Зміна 2020 р. до 2019 р.
	2020 р.	2019 р.		2020 р.	2019 р.	
Картопля	23 104	4 061	+5,7 рази	14	14	на рівні минулого року
Помідори	15 158	6 221	+2,4 рази	2 619	2 596	+0,9%
Цибуля, часник	11 045	7 203	+53,3%	2 776	3 360	-17,4%
Капуста	3 921	3 240	+21,0%	154	1 671	-90,8%
Салат-латук	9 775	10 161	-3,8%	1	1	на рівні минулого року
Морква, буряки, редька, селера	384	1 038	-63,0%	533	722	-26,2%
Огірки, корнішони	361	1 048	-65,6%	4 337	3 377	+28,4%
Бобові овочі	3	4	-25,0%	2 874	7 398	-61,2%
Перець, баклажани, гарбузи тощо	17 477	16 893	+3,5%	5 898	3 715	+58,8%
Топінамбур	155	87	+78,2%	22	10	+2,1 рази
ВСЬОГО	81 383	49 956	+62,9%	19 228	22 864	-15,9%

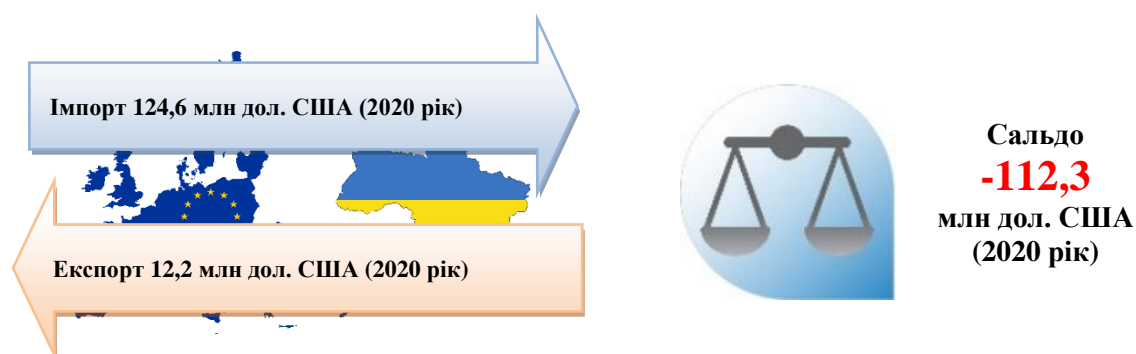
- ✓ **Експорт.** У 2020 р. Україна експортувала невеликі партії свіжих овочів до ЄС, переважно цибулю та часник (8,02 тис. т). Основними імпортерами продукту серед країн ЄС були Румунія та Польща. Моркви, буряків експортовано 1,93 тис. т (переважно до Румунії, Польщі), огірків – 3,68 тис. т (до Польщі, Естонії), перцю, баклажанів – 3,47 тис. т (переважно до Великої Британії, Румунії, Польщі), бобових овочів – 14,7 тис. т (до Іспанії та Польщі).

Імпорт та основні постачальники овочів до України у 2020 році

	Обсяг імпорту та приріст	Частка країни в українському імпорті із ЄС (%), обсяг імпорту із цієї країни та ціна
Перець, баклажани тощо	10,6 тис. т (на 0,4% ↓ проти 2019 р.)	в тому числі: 1. Іспанія – імпортовано 45,1% (4,78 тис. т за середньою ціною 1482,2 дол. США/т) 2. Нідерланди – 23,0% (2,44 тис. т за середньою ціною 1515,0 дол. США/т) 3. Польща – 20,2% (2,14 тис. т за середньою ціною 1425,2 дол. США/т)
Цибуля, часник	15,5 тис. т (у 2,3 раза ↑ проти 2019 р.)	1. Нідерланди – імпортовано 55,4% (8,62 тис. т за середньою ціною 929,8 дол. США/т) 2. Польща – 42,5% (6,60 тис. т за середньою ціною 406,4 дол. США/т)
Салат-латук	7,38 тис. т (на 11,8% ↑ проти 2019 р.)	1. Польща – імпортовано 67,0% (4,95 тис. т за середньою ціною 1148,1 дол. США/т) 2. Італія – 23,9% (1,76 тис. т за середньою ціною 1812,5 дол. США/т)
Капуста	2,50 тис. т (на 12,8% ↑ проти 2019 р.)	1. Нідерланди – імпортовано 39,5% (0,99 тис. т за середньою ціною 1460,5 дол. США/т) 2. Італія – 35,7% (0,89 тис. т за середньою ціною 1723,4 дол. США/т) 3. Польща – 22,0% (0,55 тис. т за середньою ціною 1493,6 дол. США/т)
Картопля	72,3 тис. т (у 11,4 раза ↑ проти 2019 р.)	1. Нідерланди – імпортовано 43,9% (31,7 тис. т за середньою ціною 387,5 дол. США/т) 2. Польща – 15,3% (11,0 тис. т за середньою ціною 228,7 дол. США/т)
Помідори	13,5 тис. т (у 2,5 раза ↑ проти 2019 р.)	1. Польща – імпортовано 76,2% (10,3 тис. т за середньою ціною 1046,6 дол. США/т) 2. Нідерланди – 16,7% (2,45 тис. т за середньою ціною 1270,3 дол. США/т)
Морква, буряк	0,46 тис. т (на 80,5% ↓ проти 2019 р.)	1. Польща – імпортовано 49,3% (0,22 тис. т за середньою ціною 637,2 дол. США/т) 2. Нідерланди – 26,0% (0,12 тис. т за середньою ціною 907,6 дол. США/т)
Огірки	0,30 тис. т (на 65,7% ↓ проти 2019 р.)	1. Польща – імпортовано 52,8% (0,16 тис. т за середньою ціною 1119,5 дол. США/т) 2. Іспанія – 46,8% (0,14 тис. т за середньою ціною 1290,8 дол. США/т)

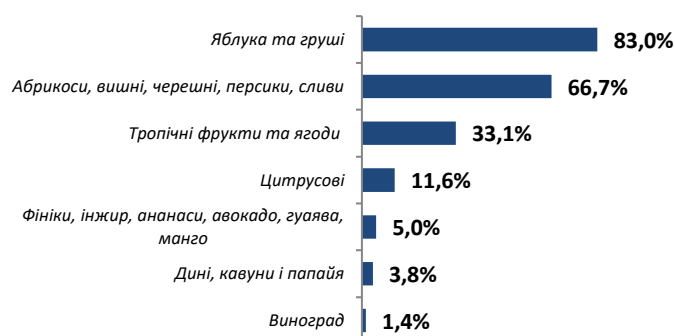
ОСНОВНІ ПОСТАЧАЛЬНИКИ

Фрукти свіжі

Частка імпорту фруктів із країн ЄС та Великої Британії від загальних обсягів українського імпорту

У 2020 р. **17,1%**
становить частка країн
ЄС у структурі
українського імпорту
фруктів

Динаміка зовнішньої торгівлі фруктами з ЄС та Великою Британією, тис. дол. США

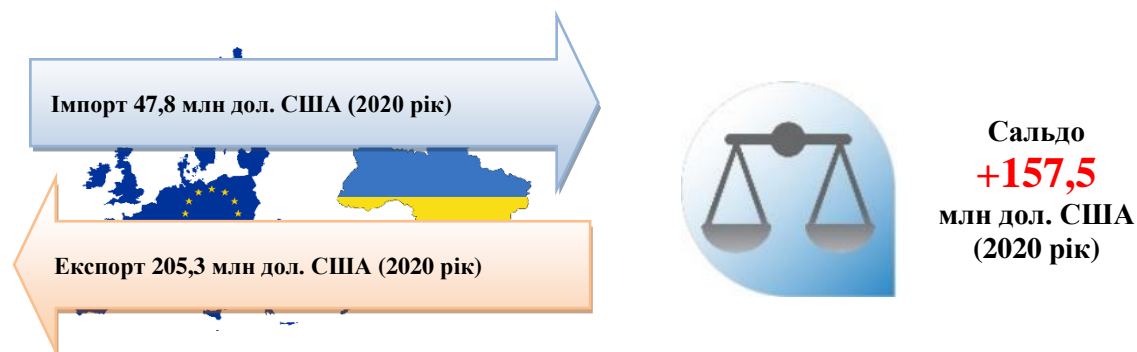
Культура	Імпорт		Зміна 2020 р. до 2019 р.	Експорт		Зміна 2020 р. до 2019 р.
	2020 р.	2019 р.		2020 р.	2019 р.	
Фініки, інжир, ананаси, авокадо, гуаява, манго	3 922	2 576	+52,3%	2	-	+2 тис. дол. США
Цитрусові	41 105	36 693	+12,0%	68	24	+2,8 раза
Виноград	1 396	1 220	+14,4%	94	13	+7,2 раза
Дині, кавуни, папая	376	104	+3,6 раза	3 424	2 247	+51,4%
Яблука та груші	11 575	11 461	+1,0%	2 218	3 823	-42,0%
Абрикоси, вишні, черешні, персики, сливи	38 880	38 753	+0,3%	319	356	-10,4%
Тропічні фрукти та ягоди	27 301	23 481	+16,3%	6 082	10 047	-39,5%
ВСЬОГО	124 555	114 288	+9,0%	12 211	16 515	-26,1%

- ✓ **Експорт.** У 2020 р. з-понад 19,3 тис. т загальноукраїнського експорту яблук та груш до ЄС було експортовано 4,39 тис. т. Яблука українського виробництва, з-поміж країн ЄС, переважно закуповувалися Швецією, Литвою, Грецією, Австрією, Румунією та Словаччиною тощо. Половина яблук, які продає Україна до ЄС – це сировина для виробництва пюре, соків та концентрату.

Імпорт та основні постачальники свіжих фруктів до України у 2020 році

	Обсяг імпорту та приріст	Частка країни в українському імпорті із ЄС (%), обсяг імпорту із цієї країни та ціна
ОСНОВНІ ПОСТАЧАЛЬНИКИ		<i>в тому числі:</i>
	Цитрусові 44,6 тис. т (на 6,5% ↑ проти 2019 р.)	1. Іспанія – імпортовано 37,5% (16,7 тис. т за середньою ціною 1001,6 дол. США/т) 2. Греція – 33,6% (15 тис. т за середньою ціною 706,2 дол. США/т) 3. Італія – 22,6% (2,57 тис. т за середньою ціною 706,2 дол. США/т)
	Тропічні фрукти та ягоди 26,5 тис. т (на 0,9% ↓ проти 2019 р.)	1. Іспанія – імпортовано 46,3% (12,3 тис. т за середньою ціною 1193,5 дол. США/т) 2. Греція – 36,6% (9,68 тис. т за середньою ціною 663,9 дол. США/т) 3. Італія – 8,5% (2,24 тис. т за середньою ціною 1187,2 дол. США/т)
	Яблука та груші 17,8 тис. т (на 36,7% ↓ проти 2019 р.)	1. Польща – імпортовано 75,1% (13,4 тис. т за середньою ціною 419,3 дол. США/т) 2. Нідерланди – 18,0% (3,21 тис. т за середньою ціною 1352,7 дол. США/т)
	Ананаси, манго, авокадо 1,51 тис. т (на 51,6% ↑ проти 2019 р.)	1. Іспанія – імпортовано 77,2% (1,17 тис. т за середньою ціною 2497,4 дол. США/т) 2. Польща – 13,2% (0,20 тис. т за середньою ціною 2205,0 дол. США/т)
	Виноград 0,84 тис. т (на 1,5% ↓ проти 2019 р.)	1. Італія – імпортовано 64,0% (0,54 тис. т за середньою ціною 1763,5 дол. США/т) 2. Іспанія – 25,1% (0,21 тис. т за середньою ціною 1578,2 дол. США/т)
	Дині, кавуни 0,33 тис. т (у 3,3 раза ↑ проти 2019 р.)	1. Греція – імпортовано 56,2% (0,19 тис. т за середньою ціною 811,8 дол. США/т) 2. Іспанія – 16,0% (0,05 тис. т за середньою ціною 1471,7 дол. США/т) 3. Нідерланди – 11,8% (0,04 тис. т за середньою ціною 1666,7 дол. США/т)
Абрикоси, вишні, черешні, сливи, персики 40,8 тис. т (на 16,9% ↓ проти 2019 р.)	1. Греція – імпортовано 82,4% (33,6 тис. т за середньою ціною 912,8 дол. США/т) 2. Іспанія – 15,5% (6,31 тис. т за середньою ціною 1125,0 дол. США/т)	

Мед, цукор та вироби з нього

Частка експорту меду, цукру та виробів з нього до країн ЄС та Великої Британії від загальних обсягів українського експорту

У 2020 р. **52,8%** становить частка країн ЄС у структурі українського експорту меду, цукру та виробів з нього

Динаміка зовнішньої торгівлі медом, цукром та виробами з нього з ЄС та Великою Британією, тис. дол. США

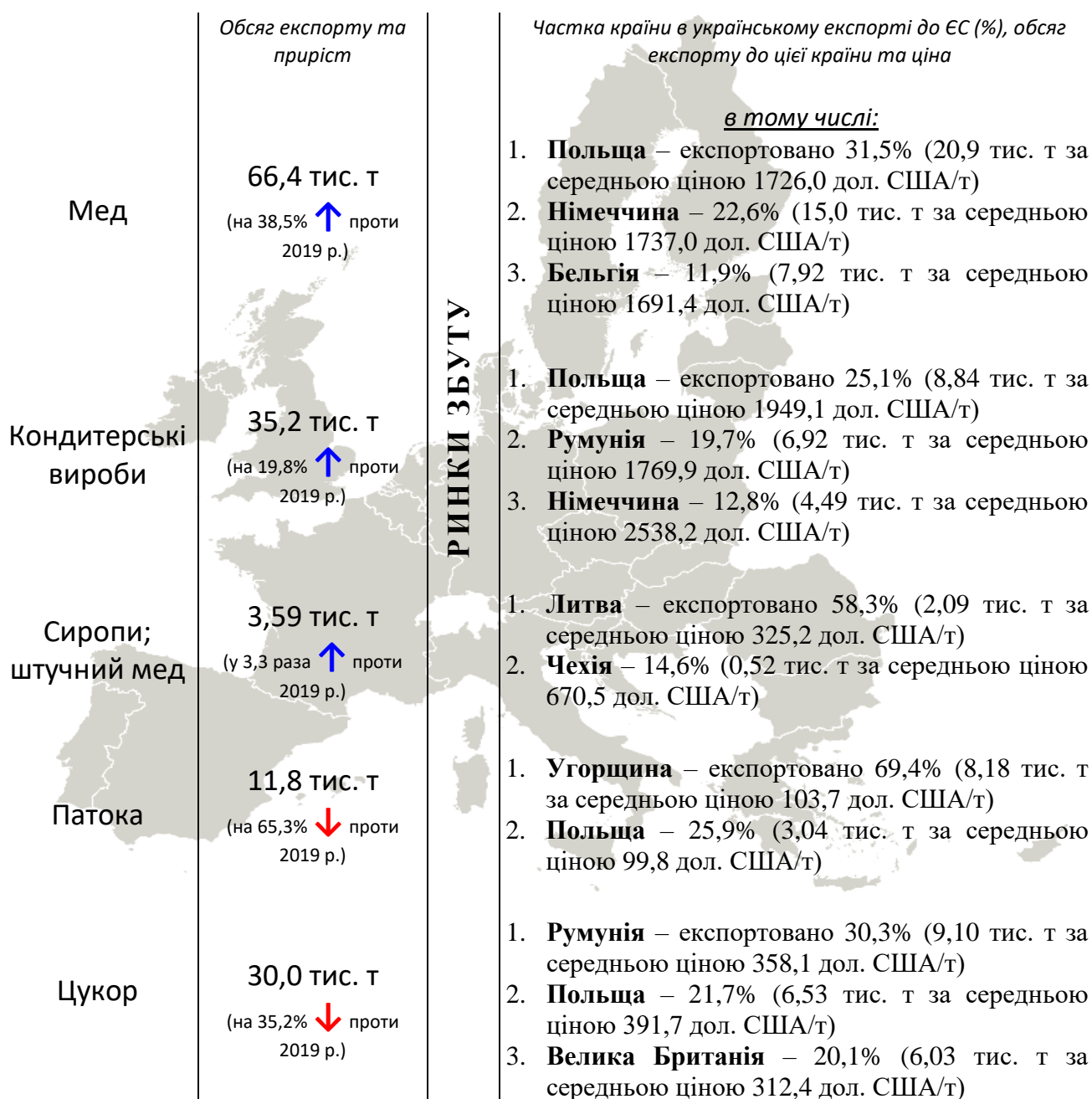
Культура	Імпорт		Зміна 2020 р. до 2019 р.	Експорт		Зміна 2020 р. до 2019 р.
	2020 р.	2019 р.		2020 р.	2019 р.	
Мед натуральний	270	52	+5,2 рази	114 542	87 293	+31,2%
Цукор	1 585	1 059	+49,7%	11 232	16 146	-30,4%
Сиропа; мед штучний	9 474	7 492	+26,5%	1 449	455	+3,2 рази
Патока	6	2	+3 рази	1 206	3 400	-64,5%
Кондитерські вироби без какао	36 448	37 930	-3,9%	76 823	53 998	+42,3%
ВСЬОГО	47 783	46 535	+2,7%	205 252	161 292	+27,3%

- ✓ **Імпорт.** Україна імпортує з ЄС невелику кількість меду натурального. У 2020 р. мед завозився з Бельгії, Угорщини та Іспанії.
- ✓ У 2020 р. обсяги цукру зросли у 1,2 рази порівняно з 2019 р., сиропів та штучного меду – зросли у 1,8 рази, кондитерських виробів – зменшилися на 5,8%. Основними постачальниками цукрової продукції до України були Польща, Німеччина, Литва, Чехія, Іспанія, Нідерланди та Франція.

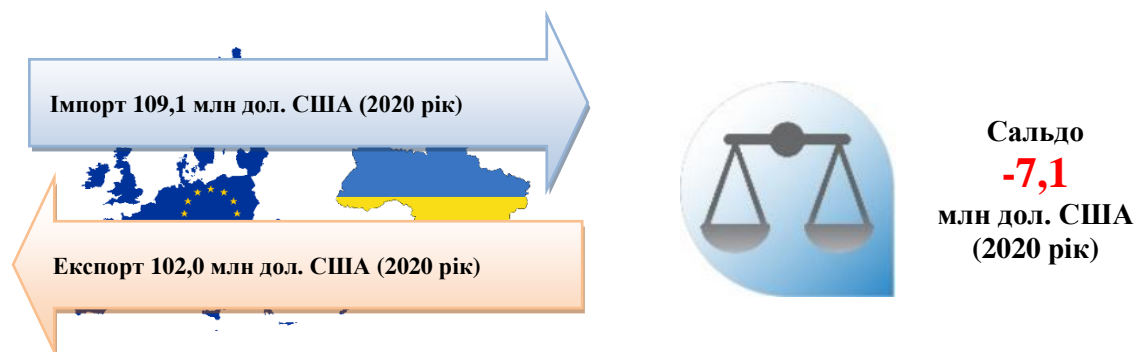
Обсяг експортних тарифних квот та ставки ввізного мита в рамках ПВЗВТ

Продукт	Обсяг тарифної квоти	Ставка ввізного мита ЄС	Обсяг квоти на 2020 р.
Мед натуральний	5 тис. т – 6 тис. т (2017 – 2021 рр.) Додатково 2,5 тис. т (2020 – 2021 рр.)	17,3% - базова ставка; 0% - в межах тарифної квоти	8,3 тис. т
Цукор	20,07 тис. т (2017 – 2021 рр.)	33,9 – 41,9 євро/100 кг – базова та знижена ставки; 0% - в межах тарифної квоти	20,07 тис. т
Інші цукрові продукти	10 тис. т – 20 тис. т (2017 – 2021 рр.)	20,0 – 50,7 євро/100 кг – базова та знижена ставки; 0% - в межах тарифної квоти	18,0 тис. т

Експорт та ринки збуту меду, цукру та виробів з нього у 2020 році

Продукти переробки овочів та фруктів

Частка експорту продуктів переробки до країн ЄС та Великої Британії від загальних обсягів українського експорту

У 2020 р. **59,0%**
становить частка країн
ЄС у структурі
українського експорту
продуктів переробки

Динаміка зовнішньої торгівлі продуктами переробки з ЄС та Великою Британією, тис. дол. США

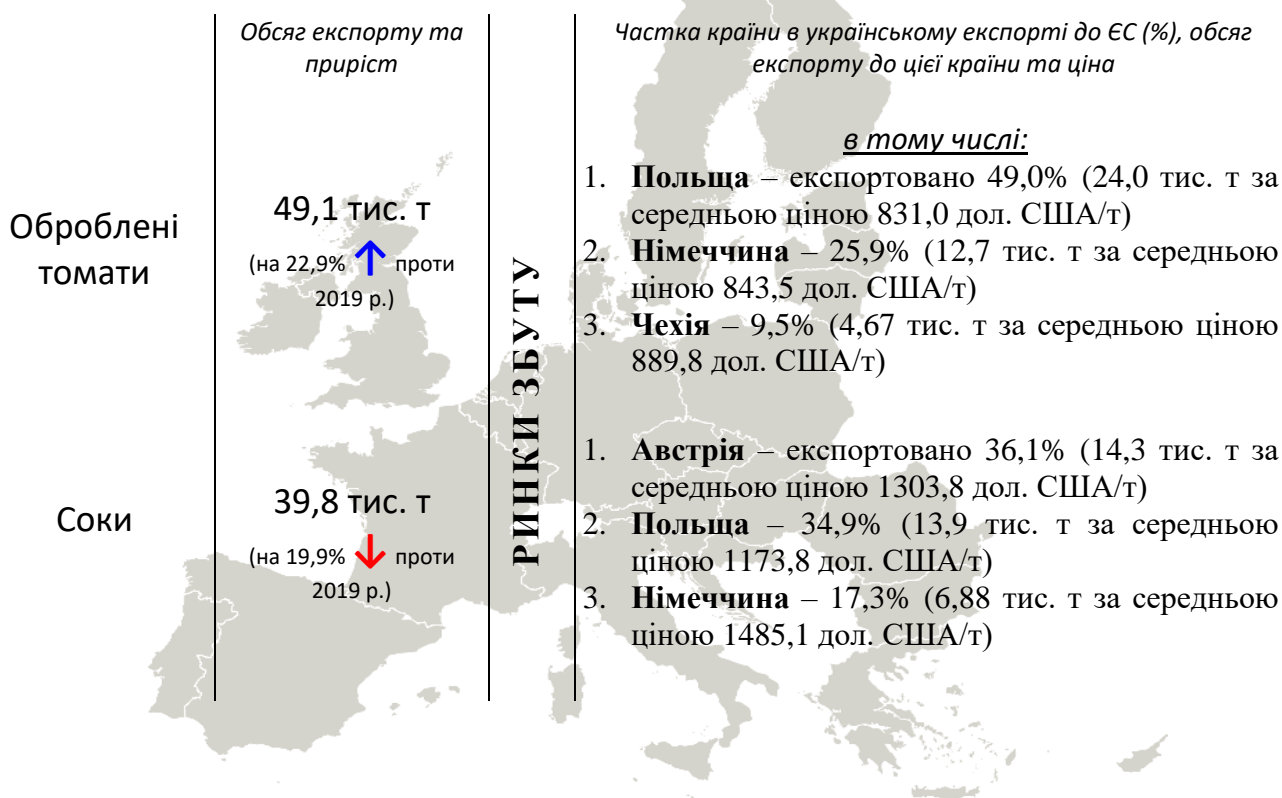
Культура	Імпорт		Зміна 2020 р. до 2019 р.	Експорт		Зміна 2020 р. до 2019 р.
	2020 р.	2019 р.		2020 р.	2019 р.	
Овочі приготовлені або консервовані з оцтом	3 644	2 670	+36,5%	3 636	3 123	+16,4%
Оброблені томати	3 684	3 034	+21,4%	41 485	32 179	+28,9%
Гриби приготовлені чи консервовані без оцту	214	113	+89,4%	18	24	-24 тис. дол. США
Інші овочі приготовлені чи консервовані без оцту морожені	18 445	19 917	-7,4%	-	1	-1 тис. дол. США
Інші овочі приготовлені чи консервовані без оцту неморожені	37 981	47 843	-20,6%	2 141	2 008	+6,6%
Овочі плоди, горіхи консервовані з цукром	557	686	-18,8%	22	39	-43,6%
Варення, джеми, желе	9 521	4 262	+2,2 рази	1 782	1 467	+21,5%
Плоди, горіхи, приготовлені чи консервовані іншим способом	17 513	14 476	+21,0%	2 634	2 335	+12,8%
Соки	17 505	16 705	+4,8%	50 250	47 943	+4,8%
ВСЬОГО	109 064	109 706	-0,6%	101 968	89 119	+14,4%

- ✓ **Імпорт.** Порівняно з 2019 р., у 2020 р. відбулося зростання обсягів (до 9,70 тис. т) імпорту соку з ЄС (завозились в основному з Польщі, Нідерландів, Іспанії, Італії та Австрії).
- ✓ У 2020 р. обсяги імпорту оброблених томатів зросли на 7,2% та становили 3,88 тис. т. Основними постачальниками продукції до України були Італія, Польща та Іспанія.
- ✓ Імпортні поставки іншої продукції даної групи здійснювались переважно з Польщі, Іспанії, Угорщини, Греції, Болгарії та Нідерландів.

Обсяг експортних тарифних квот та ставки ввізного мита в рамках ПВЗВТ

Продукт	Обсяг тарифної квоти	Ставка ввізного мита ЄС	Обсяг квоти на 2020 р.
Оброблені томати	10 тис. т (2017 – 2021 рр.) Додатково 3 тис. т (2020 – 2021 рр.)	14,4% - базова ставка; 0% - в межах тарифної квоти	13 тис. т
Гриби	0,5 тис. т (2017 – 2021 рр.)	18,4 – 222 євро/100 кг – базова та знижена ставки; 0% - в межах тарифної квоти	0,5 тис. т
Соки	10 тис. т – 20 тис. т (2017 – 2021 рр.) Додатково 0,5 тис. т (2020 – 2021 рр.)	14,5 – 20,0% - базова та знижена ставка для яблучного соку; 0 – 40% - для виноградного соку; 0% - в межах тарифної квоти	18,5 тис. т
Цукрова кукурудза	1,5 тис. т (2017 – 2021 рр.)	5,1 – 9,4 євро/100 кг – базова та знижена ставки; 0% - в межах тарифної квоти	1,5 тис. т

Експорт та ринки збуту продуктів переробки у 2020 році

ВИСНОВКИ

Експорт агропродовольчими товарами у 2020 р. зменшився на 10,8% порівняно з 2019 р., а імпорт з країн ЄС зріс на 15,3%.

У 2020 р. позитивне сальдо становило майже 3,25 млрд дол. США, що на 27,4% менше ніж у 2019 році.

Імпорт товарів АПК з ЄС характеризується досить диверсифікованою структурою – частка більшості товарів не перевищує 5,0 % від загального імпорту (при цьому перевищили 5,0% межу лише продукти для годівлі тварин, сири, інші харчові продукти (соуси) та шоколад.

Вітчизняний експорт продукції АПК характеризується залежністю від декількох основних товарних позицій, що створює небезпеку значних коливань обсягів та вартості експортних поставок.

У 2020 р. 64,1% валютної виручки від експорту товарів АПК забезпечили олія соняшникова (25,1%), кукурудза (24,4%) та насіння ріпака (14,5%). Частка макухи від вилущення соняшникової олії становила 5,2%.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL:<http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення 04.01.2021)
2. Офіційний сайт Державної митної служби України. URL:<http://sfs.gov.ua/> (дата звернення 11.01.2021)
3. Офіційний сайт Європейської Комісії. URL:http://ec.europa.eu/taxation_customs/ (дата звернення 13.01.2021)
4. Офіційний сайт статистичної служби Європейського Союзу (EUROSTAT). URL:<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/eurostat/home/> (дата звернення 14.01.2021)

Науково-аналітичне видання

Івченко Володимир Миколайович
Трофімова Ганна Василівна
Майданюк Оксана Едуардівна

Україна – ЄС: тенденції торгівлі агропродовольчими товарами

Редактор: *Г. Г. Руденко*

Розрахунки, аналіз, дизайн та комп'ютерна верстка: *О. Е. Майданюк*

The scientific and analytical publication contains information on the study of the state of foreign trade in agro-food products under the Ukrainian Foreign Ministry between Ukraine and the countries of the European Union and UK. The publication summarizes the volume and dynamics of exports - imports of agricultural products, analyzed its product and geographic structure, as well as the use of tariff quotas.

Підписано до друку 25.01.2018 р. Формат 70x108/16. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman. Ум. друк. арк. 0,6.

Український науково-дослідний інститут продуктивності агропромислового комплексу
Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України,
03035, Київ – 35, Солом'янська площа, 2
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК №1375 від 28.05.2003 р.